

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a héttől és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását
 vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 6.

A föld és a mozgó tőke.

(K. Ö.) Vagy nagyon naiv, vagy nagyon gonosz, a ki a földmívelési költségvetési vita ötletéből azt írja, hogy csak politikai féltékenykedés választja egymástól a föld és a mozgó tőke képviselőit. Mi határozottan állítjuk, hogy gonosz célzattal íródtak ezek a sorok, a közvélemény félrevezetésére, mely a mozgó tőke hatásait nem ismerve, hajlandósággal viseltetik a mozgó tőke tevékenységében mindenkor a nemzeti munkára produktív folyamatot látni.

Csak hogy nem úgy áll a dolog.

A mozgó tőke ellensége a földnek. Mert benne látja legfőbb akadályát az industrializmus és merkantilizmus terjedésének. Mindenütt, ahol a merkantilizmus lett a gazdasági politika vezető elve, a földet teljesen kiforgatták jogaiból és rendeltetéseiből. A merkantilizmus klasszikus hazája, most hogy külkereskedelmi politikai legnagyobb diadalait üli, számos és kiterjedt gyarmatai daczára, aggodalommal tekint azokra a nehézségekre, melyekkel a népesség élelmi szerreklével való ellátása jár és az állandó élelmezés akadályainak elhárítására tesz intézkedéseket. És ott is, ahol a mozgó tőke a földbirtokokban keres elhelyezést, oly birtokviszonyokat teremt, melyek semmiképp sem mondhatók egészségeseknek. Egyrészt latifundiumok, másrészt törpe birtokok és a munkás viszonyok megromlása szolgálhatnak akadályul a helyes birtokviszonyokból eredő szociális jólét megteremtésének.

Éppen most olvassuk, hogy Olaszországban egy törvény készül, mely a föld terhein könnyíteni van hivatva, mert rájöttek arra, hogy eddig túlságosan kedveztek a mozgó tőkének, a mi a földbirtok tönkretételével volt egyenértékű.

Ugyanezt mi is mondhatjuk.

Nem arra van tehát szükség, hogy a mozgó tőke és a föld közötti antagonizmust leplezzük, hanem arra, hogy erre az ellentétre rámutassunk, kiemelve különösen a mozgó tőke képviselőinek kapzsiságát és uralomvágyát. A plutokraczia mindent lenyűgöz és rabigába hajt; felküzdi magát a társadalom, a törvényhozás és kormány urává. A törvényeket saját képére alkotja és jaj annak a nemzetnek, mely a mozgó tőke jóindulatát eljátsza. Nagy díja van annak mindenkor, valahányszor ezt a jóindulatot meg kell vásárolnunk.

Adózási rendszerünk teljesen a mozgó tőkének kedvez és teljes súlyával nehezíti a földre. A földet sem eltagadni, sem eldugni nem lehet. Olaszországban rájöttek arra, hogy a tőkepenészek 225 millió lira helyett csak 38 millió lira után fizetnek adót. Mert csak ennyit vállanak be, a többit letagadják. Gyönyörűséges állapotok, melyek bizony nálunk sem jobbak, lévén a nagytőke urai egyformán önzetlenek, egyformán hazafiasak. Nálunk sem ártana egy kicsit a körmükre kopintani és az igazságos adóztatás elve szerint banni el velük. Igen ám, ha mi mernők ezt megtenni. De a földdel szemben a kérélettel fináncz szerepét adjuk, mert így követeli ezt a mozgó tőke önző érdeke, mely csak úgy részesedhetik bőségesen a kedvezésekben és pri-

vilegiumokban, ha az állam költséges háztartását más fizeti meg. Sajnos, hogy ez a más valaki a föld, melyből az utolsó garas állami szolgáltatást is kipréselnek, míg iparvállalatoknál százazrekre menő adósikkasztásoknak jönnek nyomára.

A börze csekély mérvű megadóztatása oly vihart támasztott a mozgó tőke körében, hogy a kormány számtalan törvénytől volt kénytelen eltekinteni, melyeknek céljuk lett volna a mozgó tőke igazságtalan terjeszkedését megakadályozni és túltengéséből eredő veszélyeknek gátat emelni.

Említsük a hitelviszonyokat?

Mily megszegyenítő, hogy a kereskedőnek az aláírása nagyobb garancia, mint a gazdának zálogul lekötött földbirtoka. A kereskedő 3—4%-kal olcsóbb hitelt kap, mint a földbirtokos. De nemcsak olcsóbbat, hanem bőven áll rendelkezésére, míg a gazdának az O. M. Bank jóvoltából jelzálog kölcsönét a minimumra redukálták.

És liberális laptársaink még azt merik mondani, hogy a mozgó tőke nem ellensége a földnek. Sajnáljuk az olvasó közönségét, melyet ily módon félre vezetnek és hazugságokkal táplálnak.

A bécsi erőszak.

A magyar gazda és kereskedő közönség, mint tudva van, hetenkint 2000—2500 szarvasmarhát küldenek a bécsi piacra. A bécsi mézárások nagy előszeretettel vásárolják a mi marháinkat, azonban mintegy 7 héttel ezelőtt gondoltak egyet, és elhatározták, hogy az eddig általuk darabonként fizetett 9—11 forintnyi fogyasztási adót a magyar gazdaközönségre fog-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Werther keservei.

Írta: Hantke Emil.

Mondhatom, hogy boldogabb családi életet, mint az enyém, nem ismertem.

Kedves nőm, mint egy kiváló mintakép az anyák fájából, vezette házam gazdasági ügyeit, és nevelte becézgette a mi egyetlen szemüknéfényét, Stefikét. Eme bokros teendői közt is rá ért a számomra holmi apróbb meglepetéseket szerezni, melyek hol a fejemen, hol a lábamon találtak alkalmazást, a szerint a mint házi sapka, vagy házi papucs alakjában jöttek létre.

Én magam pontos, hivatását teljesítő hivatalnok vagyok, kinek egyedüli élvezete a multak felett való elmerengés.

A család kiegyesítve és befejezve Stefike személyében van. Stefike egy... egy angyal. Tavaly előtt mult tizenhárom éves és igazán szép lányka. Egy valóságos fésülő rózsabimbó; a mellett kedves és okos. A szeme az anyjéé, a vonásai is arra emlékeztetnek, hanem szép gödör, hullámos fürtjei az anyémek, az apjéé.

Az életünk, mint említém is, a cseppetett boldogság mázával volt beanyozva. Egyetértés, jókedv, megelégedés... kell-e ennél még több is egy érző kebelnek? Látszólag nem kell,

de úgy van vele az ember, ha van egy hasznos portékája, szereti ha mások is örömet találnak benne, hogy ezáltal a portéka még hasznosabb, még kedveltebb legyen. Ez lebegett kedves nőm szemei előtt, midőn egy szép tavaszi reggelen, mikor papucsos lábamon, sípkával fejemen kinn ültem a verendán, elmerengtem és pipám füstjébe fámulva a multak édes emlékeit idéztem vissza.

— Jani te!

— Hallom Juli!

— Ezt a Stefit fel kellene küldeni Pestre Parázs sógorákhoz, hadd forogjon és tapasztaljon a leány.

— Mit beszél Juli?!

— Na csak ne rökönnyödj meg mindjárt... — Hát már hogynel Forog és tapasztaljon az itthon is eleget... de meg hogy küldjük a sógor nyakára.

— Jaj csak ne lennél olyan együgyű. Hisz tudod, hogy sokszor írta, csak egy pár hétre eresszük fel hozzá Stefit.

— Írta... írta, de nem úgy gondolta azért. Meg hátha a lány nem is óhajt felmenni.

— Dehogynem! most még inkább, mert ott lessz Boris s Csukatelekről.

— A Miska leánya? Az a szélvári?

— Megkomolyodott az-már azóta.

— Hiszen utóvégre tudod, én nem bánom.

Parázs sógor felügyelete alatt jó kézben lesz. Ott lesz a felesége meg Boris is, hát nem lesz éppen szabadon hagyva; aztán ha ő is akar menni, hát csak menjen, hadd forogjon és tapasztaljon a nagy világban.

Nem telt bele egy hét, Stefike kedves nőm kíséretében Pestre utazott.

A pár hét idestova majdnem pár hónappá nőtte ki magát és Stefike még mindig Pesten van. Minden héten írta, hogy most egy festővel, most egy íróval, most egy szobrászszal, most egy színészszel ismerkedett meg, hogy igen kedves fiuk, hogy Borissal együtt igen jól találják magukat és hogy ha nem haragszom meg érte, egy hétig még fennmarad. Mire elmult a hét akkor meg egy fiatal tanárral ismerkedett meg és hogy jól találja magát, Boris is, hát egy hétig fenn marad.

Most már megittköztem és gondolkozni kezdtem.

— Ez a lány orromnál fogva akar vezetni! Na megállj! Ha az egész képzőművészettel megismerkedsz is, egy hét alatt itthon leszel! Na még csak az kellene!

Kedves nőmnek nem is szóltam, hanem csak úgy küldtem el ilyen értelemben a levelet. Stefi rögtön küldött egy képes levelezőlapot.

ják kivetni. Elmentek Luegerhez, előadták kívánságaikat. Lueger arra kérte őket, ne sztrájkoljanak, rövid időn belül jogos kívánalmukat teljesíteni fogja. Elmult hét hét, az érdekükben mi sem történt, így tehát most hétfőn sztrájkolni fognak.

A magyar gazda és kereskedő közönség ezt megelőző sűrűs interpellációt intézett a kereskedelmi miniszterhez, hogy arra az esetre, ha a bécsi mézárások fenyegetéseiket beváltják, mily intézkedéseket hajlandó életbe léptetni?

Az új polgári perrendtartás.

Plósz Sándor igazságügyminiszter a legutóbbi napokban igen terhes és fárasztó munkát végzett. Az utolsó simítást adta meg az új polgári perrendtartás tervezetének, mely az ő legzemélyesebb alkotása. A tervezetet már a legközelebbi napokban a nyilvánosság kritikája alá bocsátja az igazságügyi miniszterium. Kiváló juristáink vélekedése szerint, akiknek alkalmuk volt a tervezettel előkészítésének különböző stádiumaiban megismerkedni, az új magyar polgári perrendtartás egyike lesz a legjelesebb kodifikatorius munkálatoknak.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 6.

Elnök: *Dániel Gábor.*

Napirend: A földmívelési tárca tárgyalása.

Első szónok *Major Ferencz*: Szereti Darányit munkás miniszternek nevezni. A mezőgazdaság csak úgy virulhat, ha abban bizonyos összhangot teremtünk s nem szabad azt az iparral és kereskedelemmel szembe állítani. A mezőgazdaság azért nem fejlődhetett kellőleg, mert azt ki nem használtuk idáig kellőleg. Mindenki idegenkedik a mezőgazdaságtól, s inkább mindenki biztosabb megélhetési mód után néz. A mezőgazdaság csak úgy fejlődhetik, csak úgy nyerhet erős talajt, ha termelésünk fölöslegét nem külföldre viszik, de mi magunk tud-

juk azt felhasználni. A mezőgazdasági iskolák és oktatásra szánt 15 milliónyi összeget kicsinyli, mert ezzel az összeggel nagyobb mérvű eredményt elérni nem lehet.

Páder Dezső: Kvótára van pénz.

Major Ferencz felhívja a miniszter figyelmét a rutének gazdasági helyzetének javítására. Sürgeti a méhészet, de különösen a komló termelés fejlesztését, mit vándortanitással vél általánosítani. — A szőlő termelés okvetlen legfontosabb ága mezőgazdaságunknak, de teljes mértékében ez nem fejlődhetik addig, míg a műborról szóló törvényt helyesen nem alkalmazzuk. A pinczeszövetkezetek fontos missziót teljesítenek bortermelésünk fejlesztésénél, s ezért kívánatosnak tartja azok szaporítását. Hosszasan foglalkozik aztán a szónok a házi iparral.

A kisgazdák helyzetén segíteni kell, mert csak azok fejleszthetik a mezőgazdaságot, adjon nekik az állam olcsó kamatu kölcsönt, mert a takarékos kölcsönök nemcsak hogy nem segítenek rajtuk, sőt ellenkezőleg legtöbbször vesztüket képezik. A mezőgazdasági ipar fejlesztésénél fontosnak tartja a szesztermelők és sörözők szaporítását, ezzel kapcsolatban a sör és szeszadó leszállítását. A földadó leszállítása oly jogos követelmény, mely ma már vita tárgyát sem képezheti. (Helyeslés.)

A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés.)

Széchenyi Aladár gróf: A lótenyésztéssel foglalkozik behatóan. A közös hadsereg igényli leginkább lovainkat, s azokat aránylag olcsó áron veszi meg tőlünk, átlag 325 frtért. A hadügyminiszter jelentéséből tudjuk, hogy lovainkat 28%-ban veszik meg a tenyésztőtől, a többi leginkább lókupeczek útján kerül a hadseregbe. Lényegesnek tartja az ország főbb helyein kipróbált kancza állomásokat felállítani, hogy a vidék is jó fajhoz kerüljön. Erős szerveztű lovakat csak munka által érhetünk el. A hadsereg lóállományának jósága nemcsak a tenyésztők feladata, de a miniszternek is oda kell irányulni, hogy a tenyésztőknek segítségére járjanak.

Áttér aztán a szónok *Somogy vármegyének* egyik sérelmére, melynek orvoslását a miniszterrel várja. Somogyban ugyanis különösen hidegvérű nagy termetű lovakat tenyésztenek. A vármegye összes kistenyésztőinek a ménvizsgáló bizottság előírja, hogy kanczáik mily ménekkel fedeztessenek, ez az eljárás nem helyes, mert ez által a rendőri eljáráshoz közelgünk. Véleménye szerint ezt bárki kijátszatja,

miáltal az állam úgy sem nyer, ha pedig nem tudják kijátszani a vizsgálókat, zaklatásnak veszi s miután ily vizsgálatért bért kell fizetni, keletkezik a kisgazdák között szociál-agrarizmus. — Ajánlom a miniszternek, utasítsa a vármegyét, hogy ezen nehéz hidegvér-tenyésztő kerületben szüntesse be a ménvizsgálatot s alakítson ott egy egész külön tenyészkerületet. — A költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

Öt perc szünet.

Benyovszky Sándor gróf: Mint minden évben, úgy az idén is evvel a kiváló fontosságú költségvetéssel hosszabban kíván foglalkozni. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy a föld állandó, a nép szaporodik, s ez által a föld értéke mindinkább nagyobbodik.

Tévesnek mondja azt a felfogást, mintha az önálló vámtérület csökkentené gyapju termelésünket, sőt ellenkezőleg utolsó évi termelési kimutatásból azt látjuk, hogy gyapju termelésünk nem csak hogy nem gyarapodott, de veszedelmesen csökkent. Kisbirtokosságunk szomorú anyagi helyzetén segíteni kell, mert az megélhetési hiányában kénytelen Amerikába kivándorolni. A községek magas pótladója ellen panaszodik a szónok, mely kivétel nélkül minden községben az állami adónak 50%-kát teszi. A mezei munkásról szól aztán, s azt mondja, hogy nagyon téves az a felfogás, mintha annak jó dolga volna. A mezei munkás egyrészt nagyon drága, másrészt pedig keresete nagyon is időhöz van kötve. A költségvetés nagyon felszólja az adókat.

Madarász József: Az már igaz!

Benyovszky Sándor gróf: A földadót okvetlen le kell szállítani (Helyeslés) ha azt akarjuk, hogy mezőgazdaságunk felviruljon. A költségvetést nem fogadja el.

Ülés végén *Major Ferencz* a konzuli vizsgák ügyében interpellált.

Szinészetünk jövője.

Ugy látszik, még sem lehet elkerülnünk a szini kerületekbe való belegyömbszölést. Hiába volt Nagyvárad erélyes tiltakozása a képtelen tervezet ellen; a belügyminiszteriumban elég merészen elébe helyezték egy ember fölösleges állását és szerencsétlenül született eszméjét a magyar vidéki színészet érdekének s a kerületi beosztás mégis csak életbe fog lépni.

Mélyen elszomorító jelenség ez, mely a nemzeti ellenálló erőre szomorú világot vet. Ha egy, mindenki akaratával s a józan ésszel ily

Lilaszínű akáczfák alatt tengerzöldszínű Katicza bogár gitározik. A vérpiros eget hollófekete galamb metszi keresztül szájában a béke sárga lilomával. Az egész kártyán pedig csak ennyi: »Mért nem engedi keves apám a forrongó érzelmeket lecsillapodni? De mire az enyhe szélesend beáll, hogy lesimítsa a fedrozó hullámokat, én engedve hívásának otthon leszek.«

Megmutattam rögtön kedves nőmnek.

— Ertesz te ebből valamit?

— Hát hogyne! Biztosan ki voltak a városligetben csolnakázni.

— Ezt olvasod a sorokból?

— Ezt!

Nem szóltam többet. Gondoltam sokfélét és borzalmasat és tündöttem a sorok felett. Legjobban szerettem volna pedig, ha Stefi már itthon van.

Másnap a kollegák nekem rontanak a hivatalban.

— Gratulálunk kedves Werther ur, gratulálunk!

— Köszönöm, köszönöm. De mi az Isten csodájához?

— Ugyan ne tetesse magát, hisz itt van, olvastuk!

— Mit olvastak? kérdém egyszerre roszszat sejtve.

Elébbem tárják a »Testvériség« aznapi számát.

— A tárczáját! »A házasság lélektana« Irta: Értékes Pistike.

— Hát mi az ördögöt gratulálnak ezért nekem.

— Ha ez sem elég, itt az »Irodalom« rovat. »Mai tárczánkra különösen felhívjuk olvasóink figyelmét. Városunk egyik legszebb, jelenleg a fővárosban tartózkodó leánya, kinek apja a városi ügykezelésben szerzett érdemeiket, küldte be a szép és érdekes dolgozatot és bírujuk ígéretét, hogy még többször is szerencsétlenti lapunkat. Alnevet jóllehet mindenki sejteti az eredetit, a szerző kívánságára egyelőre titokban tartjuk.«

— Na most már elfogadja a gratulációt?

Felelet helyett elég ostoba képet vágtam.

— Hát nem tudja, hogy Értékes Pistike név alatt Werther Stefike lakozik?

— Micsoda? Az én leányom? Az nem lehet! kiáltam elremülve.

— Pedig úgy van!... És lehetetlen, hogy ezt ne tudja éppen az apa.

Egy székre rogytam. Homlokomon vastag verítékben gyöngyözött az izzadság és keblemet az érzelmek sokfélesége háborgatta. Eszembe jutott eléggé zajos ifjuságom és leányom eme lépésében csak az Isten kezét láttam, a mint az apák bűnét gyermekeikben is büntetni akarja. Eszembe jutott, hogy fiatal koromban én is követtem el merényletet az irodalom ellen és tárczáim sűrűn jelentek meg a »Révész-Kőhalom és Vidéke« hasábjain.

Összetörve vánszorogtam haza, hogy újabb meglepetésben részesüljek.

Ném fogad, karján egy furcsa alakkal. Rövidre nyírt haja oldalt választva, orrán csipetű és egész helyre kis képű jogász gyereknek néztem volna, ha testét nem női ruha fedi. Megnézem jól, hát a lányom Stefike.

— Te lány, hát meggabalyodtál? tört ki belőlem a keserűség.

— De papa, hát... micsoda fellépés... így örülsz lányod visszatérének?

— Micsoda?! Hát a hajaddal mit csináltál?

— Mit? hát lenyírtattam!

— De mi az Isten csodájának? Maskara akarsz lenni?

— Ugyan Jani — szólalt meg kedves nőm — ne parlagáskodj itten. Hisz ez az irók ismertető jele. Mig a férfiak szépen megnövesztik, addig a nők meg levágják a hajukat.

— Mit, hát a Stefi csakugyan író lett?

— A Stefi nem, hanem a Pistike igen — szólt a lányom.

— Micsoda Pistike? Nekem a Pistikéhez semmi közöm, én csak Stefit ismerek. A Pisti mehet oda, a hol volt.

— De hisz most is te hivattál oly sürgősen!

— Én a Stefit hivattam és az itt is marad. Nekem Pistike nem kell, mert annak rövid a haja és czvikker az órán. Hát vakolni kezdél?

homlokegyenest szemben álló javaslatot az általános ellenzés dacára is nyakunkba tudnak varrni, akkor vagy odafent nagyon erősek, vagy mi vagyunk veszedelmesen gyengék.

Mindkét esetben legokosabb, a mit tehetünk, ha a veszett fejszének legalább a nyelét megkaparintjuk. Ha már beleprézelnek a kerületi rendszerbe, legalább jussunk olyan társaságba, a hol a színészetünk jelenlegi színvonalára biztosítva marad.

Hol vannak azok az idők, mikor Nagyváradi és Debreczen közösen bírták a vidék legjobb társulatát, melynek egy Blaháné, egy Vizvári, egy Szentgyörgyi voltak legelső csillagai! Régi dal, régi dal régi dicsőségről!

Festetich grófnak első szerencsétlen ötlete volt Nagyváradot Szarvassal és Nyiregyházzal összekapcsolni. Mikor annak képtelen voltáról felvilágosították, akkor — még szerencsétlenebbül — Makóval és B.-Gyulával akart bennünket közös kenyérre szoritani.

Ez ellen szólal fel a nagyváradi színügyi bizottság alább egész terjedelmében közölt feliratában. Rámutat Festetich gróf abszurd ideájára s mint gyakorlatiasabb czélt odaállítja a nemzetiségi vidékeken a magyarság terjesztését.

Nagyon helyes a felirat szándéka. Nagyváradi olyan fejlett értelmiséggel bír, hogy nem lehet akármilyen társulattal kielégíteni igényeit. Ilyen nagy társulat pedig mintegy hivatva van arra, hogy a nemzetiségi vidékeken a magyar művészet becsületét fenntartsa. A kolozsvári társulatnak lett volna ez a feladata, de eddig sem teljesítette. Itt van most Nagyváradi társulata, csak kellően tudni kell felhasználni.

A keretek megalakultak már eddig is maguktól. *Somogyi* Károly kapott felszólítást két erdélyi városból, Maros-Vásárhelyről és Brassóból, hogy menjen oda a nyáron társulatával. Ha még ezekhez hozzávesszük Nagyszeben, akkor készen van a nagyváradi társulat nyári útiterve és biztosítva van annak kellő közönsége is.

Nem kell más, mint a kormánytól huszezer korona segély, a melyet, ha van érdeke a nemzetiségi szempontok iránt, bizonyára nem is fog megtagadni.

Az érdekes feliratot alább egész terjedelmében közöljük:

Tekintetes törvényhatósági Bizottság!

A magyar vidéki színészet felügyelője a vidéki színészet országos rendezése végett szini kerületek létesítését vette tervébe s ez ügyben a m. Belügyminiszter ur képviselőjének elnöklésével szaktanácskozás volt, melyen bizottságunkat elnökünk képviselte.

A kerületi beosztás tervezetében Nagyváradi városát előbb Szarvas és Nyiregyháza városokkal, majd ez ellen közbetett felszólalásunk után Makó és B.-Gyula városokkal javasolták összekapcsolni.

Mi a kerületi rendszert feleslegesnek és kártékonynak tartottuk annyiban, amennyiben ezáltal a vidéki városok önkormányzati jogai a színművészet ügyeiben okvetlenül megsemmisülnek, vagy legalább is lényegesen csorbulnak. E nézetünket és azt kifejtettük, hogy a kerületi rendszerbe állandóan és állami kényszerrel beosztás mellett a vidéki színészet elvesztendő fejlődésének legnagyobb biztosítékát és fejlődésre ingerlő rugóját, t. i. elvesztendő az egyes társulatoknak szabad mozgását és elhelyezkedését.

Örömmel jelentjük, hogy ma már feleslegesnek nevezhetjük e komoly aggodalmaink részletezését, mert a megtartott tanácskozás azokkal egyetértett és szemközt az eredeti tervvel kimondta, hogy a kerületi rendszer csakis önkényes beállítás és nem állami kényszer mellett valósítható meg.

Ezenkívül a szaktanácskozás velünk azonos elvi alapra helyezkedett abban is, hogy a kerületi rendszer csakis a vidéki színészet állami támogatása mellett léphet életbe és a kormányhoz fordulva azt kéri, hogy e czélból a jövő évi költségvetésbe 200.000 korona vétessék fel.

Ismerve a magyar kir. kormánynak ez ügyben kifejezett hazafias nézetét, remélni lehet, hogy a szaktanácskozás kérése teljesebbé megy.

A szaktanácskozás ily elvileg velünk egyező állásponton a kért állami támogatás megosztása tárgyában reánk nézve nemcsak kedvezőtlen, de egyenesen sérelmes és méltánytalan határozatot hozott. Ugyanis kimondta, hogy 10—10 ezer koronával segélyezi ama városokat, melyek színészetüket állandósítják és ez esetre ez összeget Nagyváradnak is kilátásba helyezte.

Mivel a fokozatos fejlődés törvénye kivélt művészeti dolgokban sem ismer és mivel Nagyváradi városunk csak most lépett be abba a fejlődési fokba, hogy saját színháza és társulata

legyen: világos, hogy ez a határozat annyit jelent, mint finoman fejezni ki azt, hogy Nagyváradi városunk a 20.000 koronás állami segély megadására esetén sem fog abból részesülni. Nem lévén a természetben ugrás, nem indítványozhatnánk, hogy a tek. közgyűlés a színészetet *már most* állandósítsa. Bár végcélunk gyanánt törekvésünk és reményeink mi elvünk az állandósítást tüzi ki, attól tartunk, hogy annak *már most* megkísérlése nem a színészet állandósítása, hanem egyszerűen ama kudarcra fog vezetni, amely az erején felül merőt mindenha sújtja.

Másrészt városunknak ma is oly nagy és erős társulatra van szüksége, mely sem *Makón*, sem *B.-Gyulán* e városok műpártoló közönségének csekély száma miatt meg nem élhet.

Színügyünket tehát a kerületi beosztás folytán az az új veszély fenyegeti, hogy vagy oly nyári állomáshoz leszünk kapcsolva, melyekben minden társulatunk sorra bukne, vagy ha nem lépünk be a kerületi rendszerbe, az oda belépett városok a mi társulatunkat be nem fogadhatnák.

Reánk hárul tehát a kötelesség, hogy az általunk elfogadhatlannak jelzett nyári állomások helyett más, megfelelő helyet jelöljünk meg és azokkal összekapcsolásunkat kérelmezzük az illetékes helyen már csak azért is, hogy ha érdekeink lényeges feláldozása nélkül lehetséges az állami rendezés keretéből kiállani ne kényszerüljünk.

Bizottságunk e tekintetben abból indult ki, hogy Nagyváradi mindenkori szintársulata ne szintárta magyar, hanem oly vidékeken keresse nyári működésének színhelyét, amelyek hazafias nemzeti és magyar művelődési szolgálatokat is teljesíthet, mert ily szereplés azonkívül, hogy a saját hazafiai kötelességünknek egyik lerovása volna: egyfelől a művészek lelkesedését és önértékét emeli, másfelől indokolja és igazolja mindama szerfeletti áldozatokat, melyeket a tek. törvényhatóság színházának felépítésével már hozott és annak fenntartásával biztonnyal ezután is hozni fog.

Nagyváradi városát az erdélyrészi nemzeti kerületek felé utasítja már földrajzi fekvése is, ma már annál inkább, mert *Kolozsvár* város színésze már állandósítva van, *Árad* pedig e czélhoz már egészen közel jutott.

A többször említett szaktanácskozás a nemzetiségi kerületek színészetének állami támogatását városonként 20 ezer koronával már elvben megállapította és eme helyes végzése tárgyában csak azt a műhibát követte el, hogy ez így egyenként is számottevő segélyösszeget kisebb, folyton azon vidékeken működő társulatok részére tervezzi kiadandónak.

E terv azért hibás, mert a nemzetiségi kérdésekkel is azért nem boldogult a magyar színészet és nemzeti küldetését is azért nem teljesíthette sikerrel, mert kisebb társulatok az ottani magyarság fejlett műgényeit nem elégítik ki, ellenben pl. Nagyszebenben és Brassóban igen jó német szintársulatok működnek, melyek a német lakosság igényeinek teljesen megfelelnek. Erdélyben a helyzet a 20 ezer kor. segély után sem fog lényegesen változni, mert eme kis helyen *egész éven át* ily segélylyel sem lesznek nagy erős társulatok fentarthatók. Ugy eme városoknak, mint a magyar államnak is az tehát az érdeke, hogy ama helyekre *tekintélyes, művészi tekintetben elsőrangú társulatok* menjenek, melyek az ottani magyarság műgényeit kielégítik, sőt az idegen ajku nemzetiségekre is kellő vonzó erőt gyakorolni bírjanak.

Bizottságunk ez okokból oly értelemben határozott, hogy óhajtanánk tartja Nagyváradi város mindenkori szintársulatának a nagyváradi színészet állandósítása eléréig Brassó, Nagyszeben és Marosvásárhely városokkal összekapcsolását és tekintve, hogy társulatunk a kisebb társulatoknál mindenesetre tőkéletesebb mérvben fogná a színészethez fűződő nemzeti küldetés hazafias és fontos feladatait teljesíteni: a kért állami segélyből egy ily nemzeti kerületben működő társulatnak szánt 20 ezer korona állami segélyösszeggel leendő gyarmoltását, azzal a kéréssel fordulunk a tek. Tvh. Biz. elé, méltóztassék minket e törekvésünkben támogatni és ez érdekből:

— Nem én papa!
— Vagy azt hitted a rövid hajaddal, hogy akkor már nem lesz rövid eszed? Ki bolondított el szerencsétlen?

— Senki! Egyedül a bennem kifejlődött helyes érzék hatása alatt cselekszem mindezeket. A fenséges eszmék szülőhelye nem lehet czifra, divatos viseletek tárháza.

— Mi az ördögöt beszélsz? Juli érted te ezt?

— Hát persze. Egy tiszta lélek nemes érzelmei csakis ily keresetlen mezben jelenhetnek meg.

— Még te is asszony? Hát nem nyíratnád le a hajadat is? Mi jutott hozzátok? Meg akartok bolondulni, vagy engem is guny tárgyává tenni?

— Na tata, nem hittelek volna ily köznapi embernek!

— Hát az vagyok? No jó!

És kitört belőlem a felgyülemlett elfojtott indulatok nedves árja. Kifejtettem nézeteimet a házi életéről, melynek békéjét a tul kifejtett nőemancipáció akarja megzavarni a hangzatos »irónó« mezbe öltözve. Ez, míg egyrészt hízleleg az anyának, másrészt szomorúságot, mely fájdalmat okoz a puritán életnézetű apának. De hát nem bánom végeztem be szavaimat — csináljátok a mint nektek tetszik, de azt megmondom, hogy én velem egy f. déli alatt nem lesztek.

Kedves nőm és Értékes Pistike könnyedén megbicczentve fejüket szóltanul távozni akartak.

— Mi az? Hová mentek?!

— Megyünk oda, a hol nem tűznek ki bennünket.

Egy bizonytalan kínos érzés, a mi biztosan a guta kerülgetése lehet, futott át idegeimen. Nem tudom mit csináltam . . . csak arra eszméltem, hogy iszonyu patália után, kezeimben az ajtó kulcsokkal állok az ebédlőben és mint győztes hadvezér tekintek szíjjel. A pamlagon két nő elfojtott zokogása hallik, a szegény és legyőzöttség könyei folyják őket össze. Beláttam, hogy kissé nyers voltam, de megvigasztalt a tudat, hogy ez a radikális gyógyszer okvetlen használni fog.

— Na ne pityeregjete, hanem gyertek enni!

A hölgyek szóltanul ültek le és alig ettek valamit. Szótlanságuk velem szemben egész nap tartott. Sőt még most sem mult el egészen. De örvendetesen látom, hogy a Stefi haja kezd újból nőni, és így biztos, hogy mire egészen megnő, a megbomlott családi élet újra be fog költözni . . .

Értékes Pistike nem is irt több tárczát . . . sőt zajos fiatalágom ilyen vonatkozású emlékeit én is kitörültem a délutáni merengésekből.

1. feliratot intézni a nagymélt. Belügym. Urhoz kérvén, hogy az általa összehivatott szaktanácskozás által tervezett kerületi rendszer életbe lépése esetében *Nagyváradot Brassó, Nagyszében és Marosvásárhely* városokkal összekapcsolni és szintársulatunknak ily módon hazafias nemzeti küldetésben eljárása alapján és e küldetés sikeresebb megoldhatása végett Nagyvárad mindenkorai szintársulatának huszezer korona évi államsegélyt engedélyezni méltóztassék.

2. átiratot intézni *Brassó, Marosvásárhely és Nagyszében* városok bizottságaihoz, őket felkérve, hogy Nagyvárad várost eme hazafias törekvésében erkölcsileg támogatni és hasonló értelmű feliratok által pártfogolni sziveskedjenek.

Tisztelettel vagyunk a tek. Törvényhatósági Bizottságnak kész szolgálai a szintügyi bizottság.

Dési Géza dr.,
a szintügyi bizottság
jegyzője.

Hoványi Géza dr.,
a szintügyi bizottság
elnöke.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATÓ.

Febr. 7. Közigazgatási ülés a városházán, d. u. 3 órakor.
Febr. 14. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor.
Márc. 22., 23., 26. és 27. Fősorozás a tüzoltó őrtanyán.

* **Az udvar nem jön Budapestre.** A budai királyi várpalotában már készülődtek az udvar fogadására. Ugy volt ugyanis, hogy a király és az udvartartás február közepe felé hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezik és a budai várpalotában udvari ünnepeket is tartanak. De az angol királynő halálán való udvari gyász következtében ez a terv megváltozott. Az udvar februárban aligha jön Budapestre. Kora tavasszal azonban a király a fővárosba jön, de érkezésének ideje még nincs megállapítva.

* **Közigazgatási ülés.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága ma, csütörtökön délután 3 órakor tartja rendes havi ülését.

* **A negyedik felelőzés.** A kamarai választások ellen beadott felelőzésekről már megemlékeztünk. Ujabbán még egy pótfelelőzés érkezett be a dr. *Moskovits* Miklós megválasztása ellen. *Bertsey* György, *Sziládky* Ernő és *Voszka* Ferencz adták be. Hivatkoznak arra, hogy dr. *Moskovits* Miklóst felszólamlás következtében csupán választónak vette be a szavazók listájába Nagyvárad város tanácsa s így nem lett volna kamarai beltagnak megválasztható. Pótfelelőzésüket a többi felelőzésekhez kérik csatolni.

* **Felülízetés a kath. bálra.** A kath. kör báljára utólag felülízetek még: *Homolya* István főreáliskolai tanár 6 koronát és *Kádár* János kereskedő 10 koronát.

* **A fősorozás** Alig egy hónap mulva vizsgálat alá veszi a hadköteles ifjakat a sorozóbizottság, hogy kimondja rájuk a megfelelhetlen ítéletet: alkalmasak-e zack und pack viselésére, megbirja-e válluk a borjut. Kemény sor még a legbátrabb legénynek is, szabadok maradnak-e továbbra is, vagy hosszú három esztendőig szolgálják-e szárazon és vizen a hazát. Az idei fősorozás március hó 22-től 27-ig lesz Nagyváradon a tüzoltó őrtanyában. Erre vonatkozólag a következő hirdetmény lett kibocsátva:

Nagyvárad város, mint sorozó járás részéről közhírré tétetik, miszerint az idei újoncsorozás folyó évi március hó 22., 23., 26. és 27-ik napján, mindenkor reggeli 8 órakor kezdődőleg az újárósi tüzoltó őrtanya helyiségekben tartatik meg és pedig aképen, hogy március 22-én az 1880-ik évi születésű és nagyvárad-i illető-

ségű I. korosztályu hadkötelesek közül az 1-től 200-ig sorszámmal bírók, március hó 23-án az első korosztályból 200-ik sorszámon felül levők és az 1879. évi születésű és nagyvárad-i illetőségű összes második korosztálybeli, március 26-án az 1878. évi születésű és nagyvárad-i illetőségű összes harmadik korosztálybeli hadkötelesek, március hó 27-én pedig az I. II. és III-ik korosztálybeli, esetleg magasabb korosztályu összes idegen hadkötelesek állítatnak mérték alá. Felhivatnak ennél fogva az érdekeltek hadkötelesek, hogy sorozás végett a jelzett helyen és időben pontosan megjelenjenek, mert ellenesetben a védtörvényben meghatározott szigorú büntetéssel fognak fenytetni. Végül tudatom, hogy az 1880. évi születésű és nagyvárad-i illetőségű I. korosztálybeli hadkötelesek részéről a sorshuzás folyó évi február hó 10-ik napján (vasárnap) reggeli fél 9 órakor a kisváros háza sorozó termében fog megtartatni, a melyen való megjelenésre az illető hadkötelesek, szüleik, vagy gyámjuk felhivatnak. Nagyvárad, 1901. évi január hó 26-án. *Darvassy Lajos*, tanácsnok.

* **A megyei levéltárnoki állás betöltése.** A *Faliczky* Viktor elhalálózása folytán megürült levéltárnoki állásra tudvalevőleg pályázatot hirdettek, mely e hó tizenötödikén jár le. Eddig két pályázót emlegetnek, kiknek alapos reményük lehet. Az egyik *Osváth* Lajos árvaszéki számvevő, ki már évek óta szorgalmas buzgó tagja a megyei tisztikarnak. A másik *Lakos* Lajos városi adópénztári ellenőr, kit gazdag nyelvismerete, előkelő irodalmi működése és hivatali buzgósága szintén első helyen kvalifikál a megüresedett állásra. — A pályázat lejártá után rövid idő múlva megtörténik a kinevezés s bizonyos, hogy dr. *Beöthy* László főispán azt fogja ez állásra méltónak tartani, ki szakavatott kezekkel foghat a leltár rendezéséhez, kutatásának eredményeit irodalmilag is tudja értékesíteni, a kívánalmaknak minden tekintetben megfelel.

* **Vadászati jog bérbeadása.** Az urszádi körjegyzőséghez tartozó községek vadász területeit árverés útján 6 évre bérbeadják. Az árverés február hó 15-én lesz Urszádon.

* **Vilma királynő esküvője.** Bámulatosan tud lelkesülni az a hideg hollandi nép. Már napok óta elkövetnek mindent, hogy kedvessé tegyék a menyasszony királynő minden óráját a holnapi esküvőig. Ezekben a tüntetésekben pedig részt vesz az egész ország népe, apraja, nagyja. Az ünnepeket nem hivatalosan rendezik. Magától terem az meg a nép szívében. Egyes társaságok össze állanak és remek nászajándékokkal demonstrálják odaadó hódolatukat, mások szerenádot rendeznek, kivilágítást, fáklyás menetet, stb. Az idegenekre olyan benyomást tesz ez a boldog lelkesült néphangulat, úgy tűnik fel Hollandia, mint egy édes anya, ki férjhez adja leányát.

* **Névváltoztatás.** *Friedmann* Jakab sólyomi születésű, tomsei *lakos* vezetéknevét »Fenyves«-re változtatta. — *Schwartz* Dezső debreczeni illetőségű nagyvárad-i *lakos* a maga, valamint kiskoru *Emilia* leányának vezetéknevét »*Szalkai*«-ra változtatta.

* **Egy derék öreg ur halála.** Korszakos önvédelmi harcunk egykori hősei, akik annyiszor szembenéztek a halállal a dicsőség mezején s akiket megkimélt a kartács és puska golyó, — egymásután teszik le a fegyvert a kaszás csontváz előtt. Ismét elhunyt egy a derék gárdából: *Buzáth* István 48/49-iki honvéd vadász hadnagy, közéletünk tisztelt és becsült alakja, tegnap hajnalban meghalt. A szabadságharcban Bem apó seregében küzdötté végig a véres erdélyi hadjáratot. Temetése, melyen a 48-as honvéd bajtársak testületileg részt vesznek, holnap, február 8-án délelőtt lesz. A kibocsátott családi gyászjelentés a következő:

Topesti *Buzáth* Anna fájdalomtól lesújtott szívvel tudatja az összes rokonok nevében is forrón szeretett édes testvére *Topesti Buzáth* István 1848/49-iki honvéd hadnagy és földbirtokosnak f. hó 6-án reggeli 5 órakor életének 75-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hűt tetemei f. hó 8-án d. e. fél 10 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint *Sal Ferencz-utczai* házában beszenteltetni és a várad-olaszi-i róm. kath. plebánia-templomban megtartandó gyász-szentmise után a várad-olaszi-i temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtétellel az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghivatnak. Nagyvárad, 1901. február 6. Áldás és béke hamvaira!

A nagyvárad-i és biharmegyei honvédegyelet a következő felhívást adta ki:

A Nagyvárad városi és Biharvármegyei 48/49-es honvéd egyesület elnöksége tisztelettel meghívja a honvéd bajtársakat, miszerint a folyó hó 8-án délelőtt fél 10 órakor elhunyt bajtársunk *Topesti Buzáth* István 48/49-es honvéd vadász hadnagy és egyesületünk választmányi tagjának végtisztesség megadásánál *Sal Ferencz-utczai* házában mentül számosabban megjelenni sziveskedjenek.

A honvédegyelet elnöksége.

* **Megmérgezett gyermek.** A biharmegyei Micske községben R. A. földbirtokos pár nappal ezelőtt egy cselédet fogadott fel, kinek alig pár hónapos leánykája volt. Nagyon alkalmatlan lehetett neki a kis poronty s a napokban kávéban mérget itatott vele. Görcsös rángatás vett erőt a gyermekben, orvost hívtak, ki mérgezést konstatált. Aligha lehet segíteni rajta.

* **Mattasich-Keglevich megszűnt adóptálása.** *Keglevich* Oszkár gróf földbirtokos keresetet indított a varasdi törvényszéknél fogadott fia, *Mattasich-Keglevich* Géza volt főhadnagy ellen az adóptív viszony megszüntetése iránt és keresetét azzal okolta meg, hogy fogadott fia nem felel meg annak a szerződéses kikötésnek, hogy tisztességesen fog viselkedni. A varasdi törvényszék elutasította a gróftól keresetével, de a báni tábla helyt adott neki és megszüntette az adóptációt.

* **Diak-otthon az egyetemen.** *Zsembery* István és *Hindy* Zoltán, az Általános Egyetemi Segítő- és Kórházegyesület elnökei a napokban Bécsben jártak. Utjuk ugynevezett tanulmányut volt. Látogatásuk a »Studentenheim«-nak szólt. A budapesti egyetemen ugyanis a megvalósulás stádiumába lépett a Diak-otthon eszméje s ennek a belső rendjére, berendezésére akartak utbaigazítást nyerni az ifjak. A bécsi diákok vendégszeretően fogadták a két magyar kiküldöttet. Dr. *Schrutka* Emil, a bécsi egyetem rektora készséggel adta meg az engedelmet a »Studentenheim« megtekintésére s a bécsi egyetemi ifjúság mindent elkövetett, hogy a küldöttek hasznára lehessen. Az ifjak egész nap a »Studentenheim« vendégei voltak.

* **A halál oka.** Halál operáció közben cím alatt említettük, hogy *Lengyel* Sándor vasúti bádógos neje január 29-én meghalt s február 3-án akarták eltemetni, de a rendőrség közbelépett s a holttest felboncolását rendelte el. Mint értesülünk, *Lengyel* Sándornét január hó 31-én operálták s február 3-án halt el. A megejtett boncolásnál kitűnt, hogy betegsége tüdőgyuladással komplikálódott s ez okozta halálát.

* **Csalás könyvekkel.** Egy bécsi könyvkereskedő cég képviselőjében járja be a nagyvárad-i hivatalokat egy természetes magyarországi születésű vigécz. A pénz dolgában megszorult hivatalnokokkal megrendeléseket irat alá. Megrendelések 100—200 forint ára könyvet, de a megrendelt mintákat nem veszik kézhez, hanem egy száz forintos megrendelés után öven, egy kétszázastól száz forintot kapnak a könyv értékesítése címén. Hogy aztán mennyire

Kisegítik a szegény tisztviselőket pillanatnyi pénzzavaraikból, arra nézve a bírósági végrehajtók tudnak legilletékesebb felvilágosítást nyújtani. A nevezett czég természetes képviselője tegnap ismét végig szemlélte nagyváradi hivat. Áldásdús és hasznos tevékenységét ajánljuk a rendőrség figyelmébe, annál is inkább, mert azt hisszük, hogy aki a megrendelt könyveket értékesíti, az nem lehet más mint a fentnevezett bécsi czég, kinél a megrendelések is történnek.

* **A beszélő kutya.** Fura kis család aktái fekszenek az egyik kerületi kapitányság előtt. Ezer forintját siratja egy hiszékeny uriember, mert ennyit adott a bűnjelért; egy egészen közönséges kutyáért. A család így esett meg.

Egy ismert külvárosi koresma uri szobájában magányosan üldögélt egy uri ember. Csöndesen idogált. Nyílik az ajtó és belép rajta egy barátságos képű potrohok vendég, utána kutya kullogott. Leül egy másik asztalhoz, melléje telepszik a kutya. Mikor a pinczér bejön, oda szól az ujonnan jött vendég a kutyájához:

— Mit eszel, szógám?

— Magyar gulyást esipetével — feleli a kutya, olyan tisztán és érthetően, hogy a pinczér is, meg a másik vendég nem tudták eléggé csodálni.

— Aztán mit iszol, kutyám? — folytatja az állat gazdája.

— Törley pezsgőt, mondja rá a kutya.

A pinczér tényleg elhozta a gulyást és a Törley pezsgőt, a mikor a másik vendég már nem tudta megállni, hogy oda ne menjen a ritka kutya gazdájához.

— Megveszem ezt a kutyát.

— Am én el nem adom, még a Dárius kincseért sem.

— Itt van ezer forint, adja ide a kutyáját.

A nagy pénzre tágra nyílt szemeket meresztett a kutya gazdája, úgy tett, mintha töprengne rajta, hogy eladja-e, — végre ráállt.

— Nem bánom. Legyen hát az öné a kutya.

Azután fölkel, fizet és eltávozik. Mikor maga után beteszi az ajtót, utána néz az elhagyott állat s a nagy csöndben ezek a szavak hallatszanak.

— Megállj — kutyafülű, eladtál, sose beszélék többé.

Hát nem is szólalt meg többé emberi hangon a kutya, mert a gazdája, a ki eladta, hasbeszélő volt. A rendőrség mindenfelé keresi.

* **Öngyilkos elmebeteg.** Kedden este nagy riadalmat keltett Halász-utcán a 891. sz. háznál egy szerencsétlen ember öngyilkossága. **Boros** Sámuel 37. éves nagyváradi illetőségű napszámos a fászkamarában az ajtófélfára felakasztotta magát. A vele házasságon kívül élő Delehán Katalin állítása szerint este 7 órakor ment haza napszából s a lakás ajtaját zárva találta. Rosszat sejtve, Zsigmond Lajossal feltörték az ajtót, de ott sem találta Borost. Éjjel 1 órakor akadtak rá a fászkamarában, de már meg volt halva. A szerencsétlen ember elmebajos volt s mint ilyen már gyógykezelték a biharmegyei közpórházban. Valószínűleg elmebaja ismét eldövedte s önkivületi állapotban követte el végzetes tettet. **Pataky** Károly rendőrfogalmazó a holttestet beszállította a bonczházba.

* **Miletics Szvetozár.** Magyarországon a magyarságnak legdühösebb ellensége, Miletics Szvetozár, a régen hírhedt agitátor Verseczen, mint táviratainkban jelentettük, tegnapelőtt meghalt. Az öreg politikus az utóbbi években már csak szerzi életet élt, mert elméje elborult. Az utolsó csapás, melyet megérezett, fiának nemrég történt öngyilkossága volt, ki boldogtalan tettét azért követte el, mert apja mindenképpen megakadályozta, hogy megtanulhasson magyarul — s honvédnek sorozták be, hol ott nem tudott boldogulni. — Ujvidékről jelentik, hogy Miletics Szvetozár temetése ott ma lesz ötven párthívének költségén. A temetés impozánsnak ígérkezik s a rendezőbizottság meghívta a város képviselőtestületét, a különböző egyesületeket és testületeket, táviratilag

pedig nagyobb hitközségeket, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a temetésen. Szerbiából is számosan jelentették bejövételüket. A besztercebányai nagy papi segédlettel a székesegyházban fog megtörténni. A szerb hitközség a gyászkoszoru megváltása fejében 600 koronát szavazott meg a Miletics Szvetozár — emlékszozára.

* **Gyufaoldatot ivett.** Mindsűrűbben pusztít az öngyilkosság, mintha járvány lenne. Egy keserű percz, pillanatnyi megpróbáltatás elég, hogy a kishitűek eldobják maguktól az életet. Most különösen divatos a fiatal leányoknál a marólug és a gyufa. Tegnapelőtt este Csillagvároson egy Klein Róza nevű 17 éves leány rosszul lett s mire elhívták hozzá dr. **Nemes** Áron kerületi orvost, meghalt. A halála előtt azonban bevallotta a családnak, hogy még január 31-én négy csomag foszforos gyufának a mérget feloldotta vízben s megitta. Ez volt az oka pár napi gyengélkedésének, míg betegségét tovább titkolni nem bírta.

EGYESÜLETEK

A kath. kör választmányi ülése.

A nagyváradi kath. kör választmánya tegnap, szerdán este ülést tartott **Dús** László v. alelnök elnöke alatt. Jelen voltak: **Fetszer** Antal, id. **Gálbory** Sámuel, **Gábrily** Lajos, **Géczy** Lajos, dr. **Némethy** Gyula, dr. **Vucskics** Gyula, **Tóth** Márton, **Bereczky** Géza, **Beczky** Lajos, **Stark** Gyula, **Böszörményi** Géza, id. **Jelínek** Ferencz, **Weidlich** István, **Szűts** István, **Balázsovich** Jenő, **Csobánczy** Lajos, **Kádár** János, **Andriska** Károly, **Czeglédy** Sándor, **Seitz** Benő és dr. **Imrik** Gasztáv titkár. Az ülésen a kör belételeire vonatkozó folyó ügyeket, a tagdíjak kérdését stb. beszélték meg. Bejelentették, hogy az elmúlt vasárnap rendezett körbál kitűnően sikerült. Uj tagokul **Mihályházy** Kálmán kir. törvényszéki bíró, **Farkas** Elek postatiszt és **Baranyi** Menyhért tb. rendőrbiztos léptek be a körbe.

Igazságszolgáltatás.

Rozmaringtolvajok. Öt csatári szolgálgyerek, névszerint **Erdei** Demeter, **Lukácsi** György, **Kenezsi** Lőrincz, **Kicz** János és **Szabó** János lopás vétségével terhelve állottak tegnap a büntető járásbíró előtt.

Tavaly őszön egy éjjel elloptak egy cserép rozmaringot **Doronszki** Béni gazdától, s ezért kerültek a törvény elé. A kihallgatáson kitűnt, hogy a legdöcsőbb közöttük **Erdei** Demeter, a ki különben csak 17 éves, már lopásért egyizben három hónapi fogházra volt ítélve. Iskolába egyik sem járt közülük, annak dacára, hogy nem pusztai gyerekek. Jóformán még azt sem tudták megmondani, hogy milyen vallásuk. Egész közönnyel mondták el, hogy mi módon hajtották végre a lopást, semmi megbánást nem mutattak. Mivé fognak még ezek kifejlődni?

A bíróság **Erdei** Demetert 8 napi, a többi négy gyereket 3—3 napi fogházra ítélte, s nyomban átkisérték őket a kir. ügyészséghez, hogy büntetésüket kitöltsék.

IRODALOM.

A Kisfaludy-Társaság pályázata.

Három meddő pályázat: ez a Kisfaludy-Társaság idei működésének eredménye. Ma már lassankint mindinkább terjed a nézet, hogy a szépirodalmi pályázatok voltaképp nagyon fölösleges dolgok. Akkor volt azok-

nak értelmük, mikor az írókat még buzdítani kellett valamivel a munkára s versengést kellett köztük előidézni. Ma már erre semmi szükség. Az irodalomban talán már túltermelés is van, a ki írni tud, azok fele verset vagy tárczát is ír s ezek közt az igazi tehetségnek van elég alkalma kitűnni, nem szorul arra, hogy a névtelenség homályából, pályázatokon pattanjon ki.

A sok írónak azonban legalább annyi haszna volt, hogy sok olvasót nevelt, a kik már most tudják az igazi írók megbecsülni. Nem szorul arra az írói tehetség, hogy egy minden esetre kétes pályázat eredményeit lesse hónapokon át, mikor kész munkára rögön találhat kiadót. Ezért komoly írő manapság alig fog valamely pályázaton részt venni s így csak a közepes vagy semmi-tehetségek tódulnak oda. Eredmény: vagy a pályázatok által megkövetelt színvonal leszállítására, vagy annak konstatalása, hogy a pályázat meddő maradt.

Mind a két eset azonban erősen érvel a mellett, hogy az irodalmi pályázatok kitzése meghaladott, korszerűtlen dolog.

A Kisfaludy-Társaság tegnapelőtti ülésén is a hirdetett három pályázat sikertelenségét konstatalhatta. Mindenek előtt előterjesztették és elfogadták az évi költségvetést, azután az irodalmi pályázatokra került a sor.

A **Petőfi** költszettelének szónoki formában való jellemzésére tizenöt pályamű érkezett, de a bírálók (**Gyulay** Pál, **Abrányi** Emil és **Alexander** Bernát) nem találtak benne jutalmazásra méltót. A pályaművek tulnyomó része dagályos frázisokban dicsőíti **Petőfi**t; találók kritikai jellemzését egyik sem adja. — A **Széher** Árpád-féle 500 forintos díjért (magyar társadalmi regény), szintén tizenöt pályamű versenyzett. Két bíráló: **Benedek** Elek és **Várady** Antal a **Boldogság** utján című regényt tartja legjobbnak és a jutalom kiadását javasolja. **Herczeg** Ferencz ellenben külön véleményt adott be. Ő is azt tartja, hogy a **Boldogság** utján című regény társai közt aránylag a legjobb, de a mese banális és naiv, a tárgyválasztás még nem igen érett fiatalságra enged következtetni, komoly jellemzésről szó sem lehet és az egész műnek koszorura méltó irodalmi értéke nincs. Mivel se jónak, se érdekesnek nem találja s attól tart, hogy jutalmazás esetén a Kisfaludy-Társaság presztizise szenvedni találna: a maga részéről nem ajánlja a pályadíj kiadását. A társaság **Herczeg** véleményét fogadta el és a jutalom ki nem adására szavazott. — A **Vigyázó** Sándor-féle pályázat (történelmi elbeszélés) szintén dugába dőlt. A bírálók (**Vadnay** Károly, **Rákosi** Viktor és **Vértessy** Arnold) egyhangú véleménye szerint a tíz pályamű közül egy sem érdemes jutalomra. A foszló ideálok című pályamunka aránylag a legfigyelemreméltóbb. — A jövő évre a pályázatokat így tüzik ki:

Lukács **Krisztina**-jutalom, 1000 korona, költői beszélyre, mely körülbelül olyan terjedelmű lehet, mint a »Szép Ilonka« vagy »Pázmány lovag.« **Széher** **Árpád**-jutalom, 1000 korona. Kivántatik Arany Toldi-trilógiájának esztétikai méltatása. **Vigyázó**-díj, 240 korona, történelmi elbeszélésre. Elhatározta a társaság, hogy a **Kovalik**-féle alaphól **Péterffy** Jenő hátrahagyott műveit adja ki. A február 10-iki közgyűlés tárgysorozatát így állapították meg: 1. Elnöki megnyitó, **Beöthy** Zsoltól. 2. **Vargha** Gyula titkári jelentése. 3. **Várady** Antal, költemény. 4. **Herczeg** Ferencz: A vízsepe lakói. 5. Gróf **Zichy** Géza, költemény. 6. **Rákosi** Viktor: Horák ur.

Költőnő a trónon. **Carmen** **Sylván**nak, a románok költő királynéjának királyasszonyi testvére támadt Apollóban az ifjú olasz királyné személyében. **Heléna** olasz királyné költői hajlama és tudományozomja rég ismeretesek, még mint leány numizmatikával foglalkozott és e téren bocsátkozott levelezésbe **Viktor** **Emánuel**-lel, ki trónörökös korában szenvedélyes numizmatikus volt, de eddig a szerbek nem tudták róla, hogy költeményeket is ír. Nem régiben azonban egyes költeményei orosz és német fordításban jelentek meg, nemsokára pedig vá-

logatott költeményei egy füzeten fognak napvilágot látni, még pedig francia, olasz és szerb nyelven.

A betegsegélyezés reformja. E címen Sarkadi Ignác, a budapesti kerületi betegsegélypénztár igazgatója, figyelemre méltó dolgozatot ad közre. Szerinte a betegsegélyezés végérvényesen és legegyszerűbben csak úgy volna megoldható, ha az országban létező törvényes betegsegélypénztárak mind szövetségbe lépnének, mi által úgy a tagok érdeke, mint az orvosoké is a legjobban volna megóvható s a mai tarthatatlan állapot szanálható. A meggyőző érvekkel gazdagon ellátott kis munka ép most érdekli az ország minden e kérdéssel foglalkozó faktorát, mert tudvalevőleg február 15-én lesz e tárgyban a kereskedelmi miniszter elnöklése alatt egy nagyobb szabású értekezlet s nemsokára rá maga az országgyűlés is foglalkozni fog e nagyfontosságú ügygel. A mű ára 60 fillér s kapható a kiadó Valter Ernőnél: Budapest, VIII., Práter-utca 44.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Csütörtök: Egy ügyvéd első pöre.
Péntek: Szép Galathea és Grengoire.
Szombat: Baba.
Vasárnap: (d. u. Bőregér.
(este: Boccaccio).

Blaha Lujza ellen.

A Népszínháznak ismét botrányra van kitérője. Porzolt Kálmán igazgató ellen olyan vádak kezdnek felhozni, a melyek ha valóban bizonyulnak, új adatot fognak szolgáltatni Porzolt Kálmán tapintatlan bánásmódjához és az igazgatóságra való alkalmatlanságához.

Blaha Lujza még a szezon kezdetén meghűlt, erős reuma gyötörte különösen a lábát. De tovább kellett teljesítenie kötelességét. Két héttel ezelőtt orvosa kijelentette, hogy megsántul, ha azonnal szigorú kurát nem kezd. Erről Blaha Lujza levélben értesítette Vidor Pál főrendező; azért nem az igazgatót, mert Porzolt Kálmán saját kijelentése szerint sokszor hat napig sem bontja föl leveleit. Hogy ez csakugyan igaz, bizonyítja a következő epizód: nemrég báró Splényi leánya meghalt; nyomtatott gyászjelentést küldtek az igazgatónak. Feltelessük Porzoltól, hogy nem bontotta föl, külföldben nem tűzte volna ki a legközelebbi vasárnapra Blaha Lujza föllépését. Így történt, hogy a művész a temetés után való napon játszott: nem könyörgött műsorváltoztatásért.

Mennyire más ez a helyzet, mint az, mikor az igazgató hivatalát elfoglalta. Blaháné akkor vissza akart vonulni a színpadtól. Porzolt kétségbeesve sietett lakására egy szerződéssel, mely csöppet sem volt előnyösebb, mint az Ekvé, sőt a kosztümök árát sem akarta fedezni. Mikor Blaha Lujza ismételte lemondását, az igazgató rimánkodni kezdett, írja alá a szerződést, külföldben ő is azonnal beadja lemondását a népszínházi bizottságnak. A direktor ur végül, immár nem éppen példátlan szokása szerint, elajult. A művész férje segítségével fölélesztette s Porzolt aláírt szerződéssel távozott.

Porzolt a művészt örökös szerződéssel biztatta, a mit eddigi fényes sikereivel teljesen meg is érdemelt. De csak biztatta, a megvalósítás évek óta késik, sőt most, mikor Blaha Lujza szerződése lejáratban van, Porzolt meg sem akarja azt újítani.

Állítólag a Blaha Lujza összes szerepeit átadják Küry Klárának, részben Fedák Sári-

nak s jövőre odaszereződteik Pálmay Ilkát diszprimadonnának.

A fővárosi művészi körökben érthető viselkedést kellettek mindezek a hírek, melyek következtében erős mozgalom van keletkezésben Porzolt Kálmán ellen.

A mai előadás. Megyerinek, a kolozvári színház jövődől igazgatójának egy régi, rendkívül mulattató bohózatát hozzák ma színre, minthogy a Hálókocsik ellenőre mára hirdettet előadását technikai okokból el kellett halasztani. Az érdekes, kacagató bohózat címe »Pepi«, (vagy egy ügyvéd első pöre.) A darabban kitűnő szerepe van Bérczinek (Galina zongoramester), Szohnernek (Margit), Benkő Jolának (Konstancia), Erdei Bertának (Springer Josefín), Peterdynek, Erdélyinek és Madasnak.

Grengoire. Bauvillet gyönyörű egyfelvonásos színműve a Grengoire holnap, pénteken kerül előadásra Nyárayval, kinek egyik legszebb szerepe van ebben a darabban. Az egyfelvonásost a Szép Galathea előzi meg.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 115.

Idénybérlet 113 sz.

Nagyváradon, csütörtökön, 1901. febr. 7-én

PEPI

vagy

Egy ügyvéd első pöre.

Vigjáték.

SZEMÉLYEK:

Bolvári Gábor	— — — —	Peterdy Sándor
Bolvári Béla	— — — —	Szarvasi Sándor
Gallina Mátyás	— — — —	Bérczi Gyula
Czinezar Ferencz	— — — —	Id. Ságby Zsigmond
Mák Pista	— — — —	Madas Pista
Aladár, inas	— — — —	Erdélyi Miklós
Kelecsényi Konstancia	— — — —	Benkő Jolán
Margit	— — — —	Szohner Olga
Biczóné	— — — —	Tóváry Anna
Springer Josefín	— — — —	Erdei Berta
Berta	— — — —	L. Halász Anna

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr. Támlászék 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 óráig 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap pénteken, február 8-án

Szép Galathea.

Operette.

Ezt megelőzi:

GREGOIRE.

Dramolett.

MULATSAG.

FARSANGI NAPTÁR.

Február 9. Postás bál. (Zöldfa.)
Február 10. A nagyváradai nyomdászok táncszestélye a Sasban.
Február 10. A munkás betegsegélyző egyesület mulatsága a Zöldfában.
Február 16. Tiszti estély a Ker. Csarnokban.
Febr. 17. Tűzoltó bál a Sasban.

REGÉNY-CSARNOK.

Sibilla.

Irta: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

23.

Mind gyorsabbá vált Sibilla lépése. Kiváncsian tekintgetett vissza a zöldelő fák, virágzó bokrok után, gyermekes vidámság nevetett szeméből, s midőn egy tisztáshoz ért, honnan a környék látható, hirtelen csengő hangon egy dalba kezdett, melyet azelőtt nagyon gyakran énekelt.

De megijedt saját hangjától, mely vidáman csendült és Joachimra nézve, nevetve elpirult.

— Ez a tavasz, élet, feltámadás, mondá oly hangon, mely életerősebb volt, mint minden körülötte. Ő maga nem tudta, de Joachim érzé.

— Igen Joachim — igen! Élet és szerencse! — Én mindenütt hol te vagy, szerencsés vagyok. Ne menj el soha, soha tőlem Joachim.

Mi kergette Joachim homlokára a lángpirt? Miért lett hallgatag, komoly, mialatt vidám és beszédes volt?

Világossá lett előtte, hogy Sibillát el kell hagynia.

Másnap kora reggel Falk Miklós és fia kimentek szántani. Mint a paraszt gazdaságban természetesen, a szolgálakkal közösen végzik ezt. Igen, Joachim kettő helyett dolgozott, miért nagy becsben állt.

Joachim ama szerencsétlenek közé tartozott, kiknek alkalmas pillanatban hiányzik a bevezetés, különösen midőn, szavai hatásától sok függ, mint most is.

Hosszabb hallgatás után minden körülírás nélkül elkezdte.

— Apám, már rég akartam veled beszélni. Szívesen fekszik elmondani, hogy szeretnék valamely tudományt elsajátítani.

— Tudományt? Mi az? Hogy érted?

— Az egyetemre megyek, ha nincs ellenre ott az orvosi tudományt hallgatom. Vonzalmam van hozzá. Az előtanulmányokat az öreg Blumnál elsajátítottam. Azí hiszem, e téren képzett lennék.

— Egyszerűen eszedet vesztéd válaszolt. Miklós röviden, szárazon.

— Gondolja meg apám. Erős elhatározásom már rég megérlelődött bennem.

— Az öreg Blum ily bolondságokat vert fejedbe?

— Sejtelve sem volt gondolataimról, természetesen tanítása nélkül nem lennék képes hogy az egyetemre mennék.

— Bár csak ne tanultál volna egyebet, mint a mire az öreg Mulering oktatótt. Ha nem tudod becsületes parasztként értékesíteni, csak arra szolgál, hogy fejedet kiforgassa. Egyszer és mindenkorra, nem lesz, azon az uton maradsz, melyet az Ur Isten neked előírt, apád nyomdokain haladsz, meg műveled a kővér földet melyet tőlünk örököltél. Értetted?

Nem szeliden, alázatosan, hanem hevesen ellenezte a fia apja tehetetlenségét. De a kis Miklós tudta, hogy kitartással mindég diadalt ült fia hatalmaskodó természetén, melyet Wiebecke asszony a Rüdiger családból fiára származtatott. Azt is tudta, hogy a merész és daczos Joachim nem könnyen tesz oly lépést, mely által az apai áldást elveszti. Erre támaszkodva sziklaszilárd maradt elhatározásában.

Joachim magánkívül volt. Nehezen küzdötte le fel-feltörő hevesességét.

— El akarok menni apám. Mindenkinek ki kell menni a világba erejét felhasználni. Már huszonkét éves vagyok, legfőbb ideje!

Az öreg Miklós nagyon ravasz volt. Elgondolta, hogy fiát kérésre egy részének teljesítésével ki kell elégíteni.

— Mert jó fia vagy, minden kitelhetőt megteszek érted. Az orvosi tudományt tanulni nem engedhetem meg, később magad bannád meg, de úgy tudom, hogy van oly új intézet, hol a gazdaságot tanulják. Nem sokat tartok róla, de lehet jó oldala is, most többet követel az idő, mint az én ifjúságomban. Nagy áldozatot hozok érted, de nem sajnálom.

Nem ez volt a kegy, melyet Joachim remélt, melyet követelt, de a pillanatra meg kellett

elégednie. Nem ez volt az első lépcső ezéjához, melyet kitűzött s mely egy volt Sibilla bírásával.

De apja akarata ellenére tenni, lehetetlenségnek tünt fel előtte. Nikulás helyesen számított, meghajlott, mert el kellett mennie, el minden áron, az ő közelében nem időzhetett anélkül, hogy szerelmét meg ne vallja.

(Folyt. köv.)

Véres választás.

— Távirati tudósítás. —

— február 6.

Marosvásárhelyen szép csendben megkezdődött a képviselőválasztás. Majd a függetlenségi választásokon elkövetett erőszakoskodás miatt zugolódni kezdtek s néhány éretlen iskolás suhanc felbátorodva a nép elégtelenségén, hógolyóval dobálni kezdett.

És a választásba beleszólt a csendőrök fegyvere. Három halott bukott el a lövés után s többen súlyosan megsebesülve. Gömör csendőrfőhadnagy az eset hőse, aki bizonyára el fogja viselni földi büntetését is, de vajjon mivel fogják lecsillapítani az elkeseredett népet? Akik elősegítették a gyászos esetet, vajjon elfogják e nyerni méltó büntetésüket? Vagy talán s mi azt hisszük bizonyára hü szolgálatukat babérral fogja megjutalmazni a kormány.

*

Az esetről a következő távirati tudósítást vettük:

Marosvásárhely, febr. 6. (Saj. tud. táv.) Ma mindkét kerületben megkezdtek a választást. Az első kerületben nagy csöndben folyt le. Délután négy órakor a választás véget ért s kihirdették az eredményt, mely szerint *Szakáts* Péter függetlenségi párti jelölttel szemben *Geréb* Bélát választották meg.

A második kerületben óriási izgatottság uralkodott. Jelöltek voltak: *Tauszik* Hugó kormánypárti és *Bedőházy* János függetlenségi. A kerületet egészen ellepte a katonaság és csendőrség. Az ellenzéki választók, csak nagy nehezen jutottak az urnához.

Tizenegy órakor az Iskola-utcában több suhanc hólabdával dobált meg egy kormánypárti kocsit. Kettő két csendőrt ért Gömör csendőrfőhadnagyerre tüzeltetett.

Hat lövés dördült el, s a lövésre *három ember holtan terült el* a földön, kettő halálosan megsebesült, többen pedig könnyebben.

Leirhatatlan rémület keletkezett a választók között.

Endrey és Kubikországygyűlési képviselők, kik bizalmi férfiak voltak, rögtön óvást emeltek a választás folytatása ellen. Sürgönyileg értesítették *Szell* Kálmán belügyminisztert s kérték a választás felfüggesztését, mert az ellenzéki polgárok rémületekben nem mernek szavazni.

A választást két órakor felfüggesztette az einök s a felbőszült nép között valóságos lázadás tört ki.

Marosvásárhely, febr. 6. (Saj. tud. táv.) A szavazást folytatták, késő este

hirdették ki az eredményt, mely szerint *Bedőházy* tiz szótöbbséggel megválasztott.

Marosvásárhely, február 6. (Saj. tud. táv.) Este katonai őrzékek czirkálnak. A tömeg a »Transylvania« szálloda összes ablakait beverte. Este megérkezett a belügyminiszter távirata s részletes jelentést kér.

Választás előtt, — állítólag, — a szocialisták nyíltan izgattak a vagyonosok és hivatalnokok ellen. Ujabb hír szerint, *a súlyos sebesültek közül is kettő meghalt.*

Egy verzió szerint egyik csendőrt letéperték, kiütötték két fogát, a másiknak pedig ruháját letépték, fegyverét pedig elvették. Erre lőttek.

A három halott neve: Nagy Dániel molnár, Lengyel Pipás János földműves és Izsák Gergely szobafestő. A két későbbi halott asszony. A polgármester személyesen felutazott Budapestre, hogy az esetről a belügyminiszternek jelentést tegyen.

TAVIRATOK

A kormány és az autonómia.

Budapest, febr. 6. (Saj. tud. táv.) A »Magyarország« szerint, a kormány az országos autonómia álláspontján áll. Vagyoni kérdésekben az 1848. és 1883-ik törvényekre helyezkedik. Az autonómiának azonban legszélesebb ellenőrzését biztosítani hajlandó.

Hegedüs miniszter Bécsben.

Bécs, február 6. (Saj. tud. táv.) Bécsből sürgönyzi tudósítónk, hogy *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter ma hosszasan értekezett *Kállay* közös pénzügyminiszterrel az új bosnyák vasutak ügyében.

Krivány bünpöre.

Arad, febr. 6. (Saját tud. táv.) Krivány semmire sem akar emlékezni. Azt azonban megengedi, hogy minden ugyan, ahogy a vádlével mondja. Délig husz vádpontot letárgyaltak. Abban a kérdésben, hogy megidézék feleségét és mostoha leányát, csak holnap döntenek.

Arad, febr. 6. (Saj. tud. táv.) Délután több nagy sikkasztási tételt tárgyaltak. Megmutatták Kriváynak a hamisított főkönyveket, ki azokat eltolta magától e szavakkal:

— Nem vagyok rá kíváncsi, nem is értek már ahhoz.

Az ítéletet hétfőre várják.

Botrányt okozó szerb kapitány.

Szabadka, febr. 6. (Saj. tud. táv.) *Bugusavlevits* szerb csendőr kapitány, valamint feldühödvén kiszállott az itteni állomáson. Az állomásfőnököt leköpte s magyarul hunczut gazembernek nevezte.

Vesztegzár.

Konstantinápoly, február 6. A szmirnai szállítmányokat ismét 24 órai megfigyelésnek és fertőtlenítésnek vetik alá.

A búrok szabadságharcza.

London, febr. 6. A hadügyminiszterium által közzétett hivatalos jegyzék szerint a Knox és Dewett között mult hó 31-én folyt welcomei ütközethen az angolok részéről elesett egy tiszt és öt katona, megsebesült négy tiszt és 38 katona. (M. T. I.)

Jaffei anarkista kiadatása.

Lausanne, febr. 6. Jaffei anarkista kiadatása dolgában a szövetségi bíróság az ügyiratok kiegészítését rendelte el akként, hogy az olasz hatóságokat keressék meg Jaffei mindazon cselekedeteinek pontos megjelölésére, a melyek tényleg a Bresci által véghezvitt büntetben való bűnrészesség tényeinek minősíthetők. (M. T. I.)

Kína.

Konstantinápoly, febr. 6. Az orosz önkéntes hajóraj Vorones nevű hajója, a mely Kínába visz csapatokat és Orel nevű hajója, a mely Oroszországba szállit hazatérő csapatokat, átment a Boszporuson.

KOZGAZDASAG.

Osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték mai húzásán a VII-ik sorsjáték 4-ik osztályának legnagyobb főnyereménye a 92787 számú sorsjegyre esett. Ezt a sorsjegyet a szerencsés főelárusító, Török A. és Társa (Váci-körut 4. szám) nyolcz nyolczadban adta el. Ezenkívül még a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

90.000 koronát nyert: 92787.
20.000 koronát nyert: 94679.
15.000 koronát nyert: 92583.
10.000 koronát nyert: 83598, 97603.
5.000 koronát nyert: 14204, 22509, 44524.
2000 koronát nyertek: 40100 70535 80096 98563.
1000 koronát nyertek: 4058 32005 52727 70119 74101 99696.

500 koronát nyertek: 828, 4688, 6264, 9504, 9950, 10911, 12879, 14676, 18287, 20024, 22400, 22502, 32212, 32535, 37155, 41200, 41557, 44696, 46129, 47639, 54962, 57223, 58617, 62086, 62168, 64339, 66579, 68352, 68864, 72961, 74432, 81434, 89523, 21415, 93256, 99878.

A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, február 6.	
Osztrák hitel	664.75
Magyar hitel	669.—
Allamvasut	664.75
Rimamurányi	457.—
Magyar jelzalog	430.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határídők.

Budapest, február 6.	
Buza októberre	7.63
Buza áprilisra	7.44
Tengeri	5.20
Rozs ápr.	7.30
Zab ápr.	6.10
Káposzta, repezs, aug.	—

Hivatalos ártolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. február 6-án.	
Magyar aranyjárdék 4%	117.50
Magyar koronajárdék	93.15
Magyar vasuti kölesön aranyban 4,1%	121 —
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2,1%	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119 —
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	92.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	99 —
Horvát-szlavónföldtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy-kölesön	166 —
Tiszaszabályozás szegeci sorsjegyek kölesön	141 —
Osztrák járdék papírban	98.15

Osztrák járadék ezüstben	98.—
Osztrák járadék aranyban	117.50
Osztrák korona járadék	98.25
Osztrák államsorsjegyek	186.—
Osztrák magyar bank részvény	16.90
Magyar hitelbankrészvény	669.—
Osztrák hitelintézet részvény	666.50
Párisi vista	95.65
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.15
Németbirodalmi márka	117.50
London vista	240.70
20 márkás arany	28.52

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.**Árlejtési hirdetmény!**

A Nagyvárad város területén levő ür-
székek és emésztő gödrök a vonatkozó
szabályrendelet értelmében eszközendő
tisztításának vállalatba adása czéljából
1901. évi február hó 27-ik napján d. e.
10 órakor a városház tanácstermében ár-
lejtés fog tartatni.

A vállalat kezdődik 1901. évi május
hó 1-jével s tart tíz egymást követő éven
át, vagyis 1911 évi április hó 30-ik nap-
jáig; azonban Nagyvárad város közön-
sége fenntartja magának a jogot arra
nézve, hogy az esetre, ha a város csa-
tornázását részben vagy egészben kiépíti,
vagy ha más tisztítási rendszert kíván lé-
tesíteni, a szerződést a lejáratú idő előtt
is bármikor hat havi felmondásra akár
az egész város területét illetőleg, akár
pedig annak egyes részeire megszüntet-
hesse.

Ajánlatot írásban zárt ajánlat utján
lehet tenni, melyhez egyszersmind az árlejt-
ési feltételek értelmében leteendő egy-

ezer korona bánatpénz is, vagy az ennek
letételét igazoló pénztári nyugta csato-
landó.

Ajánlattevők ajánlatukban kitenni kö-
telesek azon minimális árt, melyért

a) vizöblítéssel ellátott ür-
székek (closet-
tek) emésztő gödreinek,

b) közönséges ür-
székek emésztő gödrei-
nek tisztítását hektoliterenkint minő egy-
ségi ár mellett lesz köteles teljesíteni.

Városi középületek — a bérbeadottak
kivételével — és nyilvános illemhelyek
emésztő gödrei vállalkozó által díjmente-
sen lesznek tisztítandók.

A vállalat egyéb kötelezettségei a vonat-
kozó szabályrendeletből s az árlejtési fel-
tételekből tudhatók meg, miért is minden
ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni
köteles, hogy azokat ösmeri s magára
nézve kötelezőknek elfogadja.

A most említett szabályrendelet és ár-
lejtési feltételek alulírott hivatalos helyi-
ségében, a hivatalos órák alatt meg-
tekinthetők.

Nagyvárad, 1901. február hó 5-én.

Komlóssy József,

jog- és gazdaságügyi tanácsnok,
mint az árverelési küldöttség elnöke.

K R U G S T E I N I Z I D O R U T Ó D A

Telefon 67. sz. **ROSENBERG IZSÓ** Telefon 67. sz.

a »Beocsini Czementgyári Unio« képviselője,
Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca.

Ajánlja: Beocsini, román és portland cément, erdélyi gipsz, valódi
aszfalt fedéllemez, elszigetelő lemezek és elszigetelő anya-
gok, carbolineum, tinctoral, stuccatur-nádfonat, kőagyag-
csövek, cémentlapok, betoncsövek, keramit, disztégla, fedél-
cserép, karstmárvány, továbbá kitűnő amerikai petróleum,
elsőrendű gépolajok, gépszir és kocsikenős raktárát.

Vállal: Aszfaltozásokat valódi természetes aszfalttal.
Nedves falak szárazzá tételét aszfalttal.
Szagtalan aszfalt fedéllemezreli vagy
Kátrány köfedéllemezreli mindennemű tetőfedés és
Facement-fedést.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáczka-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árák mellett.

Videki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,
számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naplók,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.